

Informacijos teikimo ir jos prieinamumo užtikrinimas negalios reformos kontekste



Asmens su negalia teisių apsaugos agentūra prie
Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos | www.anta.it
Lina Gulbinė, lina.gulbine@anta.it

NEGALIOS REFORMA. KAS KEISIS?

Žmonių su negalia diskriminacijos mažinimas,
užtikrinant teisių įgyvendinimą,
informacijos prieinamumą

Įtvirtinti pareigą pripažinti asmens su negalia
pasirinktą prieinamą bendravimo būdą ir **teikti
jam viešąją informaciją nemokamai bent vienu
pasirinktu prieinamu bendravimo būdu**

Prieinama informacija: lengvai suprantama
kalba, Brailio raštu ir kitais asmeniui prieinamais
bendravimo būdais

INFORMACIJOS PRIEINAMUMO BŪDAI

PRIEINAMUMAS REGOS NEGALIAŲ TURINTIEMS ŽMONĖMS:

- Brailio raštas
- Skaitmeninis prieinamumas

PRIEINAMUMAS KLAUSOS NEGALIAŲ TURINTIEMS ŽMONĖMS:

- Gestų kalba
- Tekstas (titrai)

PRIEINAMUMAS INTELEKTO NEGALIAŲ TURINTIEMS ŽMONĖMS:

- Lengvai suprantama kalba
- Lengvai suprantamos kalbos iliustracijos

INFORMACIJOS TEIKIMO ASMENIMS SU NEGALIA JŲ PASIRINKTAIS PRIEINAMAIS BENDRAVIMO BŪDAIS REKOMENDACIJOS

Patvirtintos Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2023 m. lapkričio 29 d. įsakymu Nr. A1-784 „Dėl Informacijos teikimo asmenims su negalia jų pasirinktais prieinamais bendravimo būdais rekomendacijų patvirtinimo“

VIEŠOSIOS INFORMACIJOS PRIEINAMUMAS



Viešos informacijos prieinamumas

Be asmens prašymo

Rekomendacijos, kaip rengti ekrano skaitymo programoms prieinamus dokumentus, taip pat vaizdo ir (ar) garso įrašus, lietuvių gestų ir lengvai suprantamai kalba

SUSIRAŠINĖJANT SU
IŠORĖS VARTOTOJAI

NEKINTAMOS
INFORMACIJOS
SKELBIMAS
INTERNETO
SVETAINĖSE



Viešos informacijos teikimas asmeniui jam prieinamu būdu

Pagal asmens pateiktą prašymą

Asmuo pateikia prašymą valstybės arba savivaldybės institucijai

Lengvai suprantama
kalba, lietuvių gestų
kalba, Brailio raštas

Valstybės arba savivaldybės institucija nustatyta tvarka pateikia informaciją asmens su negalia pasirinktu prieinamu bendravimo būdu

NEKINTAMOS INFORMACIJOS SKELBIMAS INTERNETO SVETAINĒSE



informacija apie institūcijas teikiamas **paslaugas, pagalbą** ir (ar) kitą **informacija apie jos vykdomas funkcijas**; apie svetainės **turinį, struktūrą ir pan.**

Kai susirašinėjama su išorės vartotojais (el. laiškais, raštais), tekstas turi būti parengtas, kad jį būtų galima perskaityti su ekrano skaitymo programa (čia aktualu silpnaregiams ir akliesiems) Rengiant raštą (tiek institucijoms, tiek fiziniams asmenims, t. y. rengiant bet kokį raštą į išorę) naudotis parengtu prieinamu rašto blanku, kuris būtų pritaikytas asmenims su regėjimo sutrikimais. **El. laiškų šriftas, jo dydis ir stilius bei parašo el. laiške šablonas, taip pat turi būti pritaikytas asmenims su regos negalia**

BENDRA INFORMACIJOS PRIEINAMUMO SISTEMA

Asmens su negalia teisių
apsaugos agentūra

Bendradarbiavimas

Valstybės ir savivaldybių institucijos ar
įstaigos

ANTAA
Konsultacinis
centras

Vykdo
stebėseną

Teikia
metodinę
pagalbą

Teikia
rekomendacijas,
dokumentų
pavyzdžius ir kt.

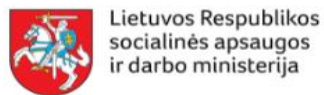
BANDOMASIS INFORMACIJOS PRIEINAMUMO PROJEKTAS. POZITYVŪS POKYČIAI ĮSTAIGOSE



Asmens su negalia teisių apsaugos agentūra prie
Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos | www.anta.lt
Lina Gulbinė, lina.gulbine@anta.lt

Bandomajame informacijos prieinamumo projekte DALYVAVUSIOS ĮSTAIGOS –

Socialinės apsaugos ir darbo ministerija ir jos įstaigos: Neįgaliųjų reikalų departamentas, Neįgalumo ir darbingumo nustatymo tarnyba, Užimtumo tarnyba, Sodra, Valstybinė darbo inspekcija, Jaunimo reikalų departamentas, Valstybinė vaiko teisių apsaugos ir įvaikinimo tarnyba, Techninės pagalbos neįgaliesiems centras



Viena iš bandomojo projekto įstaigų – Užimtumo tarnyba

KAS PADARYTA?

- Jokių kritinių ir kontrasto klaidų interneto svetainėje
- Švarus dizainas
- Dizainui pasirinktas Open Sans šriftas – draugiškas silpnaregiams
- Tekstai lygiuojami kairėje
- Didinant puslapį iki 200 proc., išlaikomi visi struktūros elementai
- El. pašto parašas ir laiškų formatas pritaikytas žmonėms su negalia
- Informacija pateikiama gestų kalba
- Klientai su klausos negalia aptarnaujami gimtąja kalba
- Informacija pateikiama lengvai suprantama kalba (kol kas ne galutinis variantas)

- Vizualinis turinys pateikiamas su alternatyviais aprašymais
- Informacija apie paslaugas pristatoma lakoniškai ir aiškiai (norintys sužinoti daugiau gali pasirinkti šalia esantį bloką)
- Atnaujinti nuorodų į išorinę svetainę bloką aprašymai
- Vystomas skaitmeninės transformacijos projektas, kuris leis žmonėms su negalia paprasčiau naudotis el. paslaugomis
- Pasiruoštas dokumento šablonas, pritaikytas žmonėms su negalia

PLANAI

- Skirti daugiau laiko prieinamo turinio kūrimui svetainėje ir socialiniuose tinkluose
- Sukurti klientų aptarnavimo skyrių kontaktų sąrašą lengvai suprantama kalba


LĖŠOS


- Papildomiems atnaujinimams ir informacijos prieinamumo didinimui lėšų nėra numatyta

APSILANKYKIME UŽIMTUMO TARNYBOS SVETAINĖJE

Lengvai suprantamos kalbos ir lietuvių gestų kalbos ženklimas

    1883

 Registracija

 Svetainės struktūra



LT ▾



Darbo ieškantiems

Darbdaviams

Organizacijoms

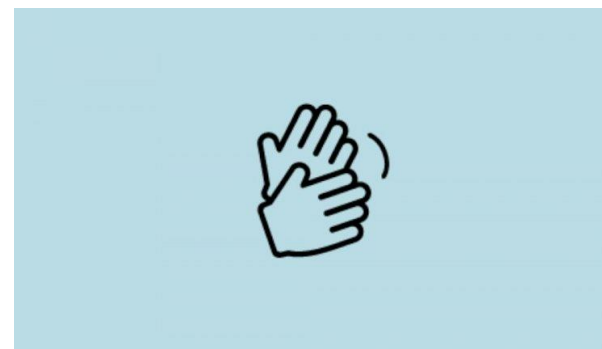
Darbo rinka

Mokymai

Kontaktai



[Pradžia](#) > [ES INVESTICIJOS](#) > [2021-2030 finansavimo laikotarpis](#) > Užimtumo tarnybos skaitmeninė transformacija



APSilankyKime Užimtumo Tarnybos Svetainėje

Informacija lengvai suprantama kalba su paveikslėliais

Jeigu jūs norite susirasti darbą,
jums reikia kreiptis į Užimtumo tarnybą.



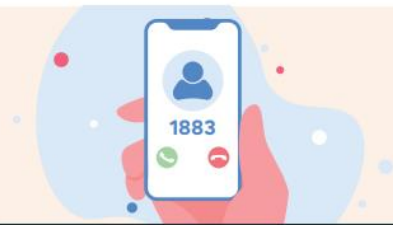
Jūs galite atvykti į Užimtumo tarnybos skyrių.
Adresą rasite [čia](#).
(Paspauskite nuorodą).



Jūs galite registruotis internetu.
Registruotis internetu turite [čia](#).
(Paspauskite nuorodą).



Jūs galite paskambinti telefonu.
Telefono numeris yra 1883.



APŠILANKYKIME UŽIMTUMO TARNYBOS SVETAINĖJE

Informacija lietuvių gestų kalba

    1883

 Registracija

 Svetainės struktūra



LT 



[Darbo ieškantiems](#)

[Darbdaviams](#)

[Organizacijoms](#)

[Darbo rinka](#)

[Mokymai](#)

[Kontaktai](#)



[Pradžią](#) > [Informacija gestų kalba](#)

[Apie Užimtumo tarnybą](#)

[Paslaugos](#)

[Dažniausiai užduodami klausimai](#)

Informacija gestų kalba

Pasirinkite informaciją iš meniu esančio kairėje pusėje.



INFORMACIJOS PRIEINAMUMAS – PRADĖKIME NUO MAŽŲ ŽINGSNIŲ - REKOMENDACIJOS



Asmens su negalia teisių apsaugos agentūra prie
Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos | www.anta.lt
Lina Gulbinė, lina.gulbine@anta.lt

**INFORMACIJOS
PRIEINAMUMO
BŪDAI**

Prieinamumas žmonėms su regos negalia:

- Brailio raštas
- Skaitmeninis prieinamumas

Prieinamumas žmonėms su klausos negalia :

- Gestų kalba
- Tekstas (titrai)

Prieinamumas žmonėms su intelekto negalia:

- Lengvai suprantama kalba
- Iliustracijos

**INFORMACIJOS
prieinamumas
regos negalia
turintiems
žmonėms**

- ❑ **Brailio raštas** yra vienas žinomiausių informacijos pateikimo akliesiems ir silpnaregiams būdų.
- ❑ Informacijai persikėlus į virtualią erdvę, vis **aktualesnis tampa skaitmeninis prieinamumas**. Jis reiškia galimybę akliesiems sklandžiai perskaityti visą informaciją su ekrano skaitymo programine įranga.
- ❑ Didelė dalis internete teikiamų paslaugų yra **suprogramuotos netinkamai, todėl yra neprieinamos**. Žmonės su regos negalia patiria sunkumų dėl prasto kontrasto, sudėtingo svetainių išdėstymo ir pan.
- ❑ Lietuvoje iš lėto skinasi kelią **garsinio vaizdavimo metodus**, iki 2019-tųjų tokių filmų buvo vos keli, tačiau pastaruoju metu Nacionalinis radijas ir televizija (LRT) didina taip pritaikytų filmų procentą savo tinklelyje (šiuo metu jų turime virš 20).

Informacijos prieinamumas. Informacijos teikimo bendrieji reikalavimai

Eil. Nr.	Elektroninių ir (ar) popierinių dokumentų, ir (ar) susirašinėjimo elektroniniu paštu turinio, skirto asmenims su regos negalia, rekomendacijos ir pavyzdžiai
1.	Naudoti vienodo storio linijų („Sans Serif“) tipo šriftus, pvz.: „Arial“, „Verdana“, „Tahoma“, „Calibri“, arba panašius. Nerekomenduojama naudoti „Times New Roman“ šrifto.
2.	Jei teikiamas popierinis dokumentas, naudoti 14 pt ar didesnį šriftą. Jei teikiamas elektroninis dokumentas, naudoti 12 pt ar didesnį šriftą. Pavyzdys, kaip atrodo tekstas, parašytas naudojant 12 pt dydžio šriftą:
3.	Norint išskirti informaciją tekste, tekstą paryškinti (paryškintasis) (nerekomenduojama teksto pabraukti (<u>pabrauktasis</u>) ar tekstą padaryti pasvirusį (<i>kursyvas</i>)).
4.	Tekstui struktūruoti naudoti antraštes su priskirtu antraštės atributu. Antraščių lygiai su priskirtu antraštės atributu naudojami nuosekliai, iš eilės, nepraleidžiant nė vieno lygio, pvz., skyriaus pavadinimas (pirmojo lygio antraštė), poskyrio pavadinimas (antrojo lygio antraštė), skyrelio pavadinimas (trečiojo lygio antraštė). Jei pateikiamą tekstą būtina dar labiau struktūruoti, antraštės turi būti žemesnio lygio.
5.	Tekstas dokumentuose, lentelėse lygiuojamas pagal kairįjį kraštą, išskyrus antraštes, kurios gali ar turi būti centruojamos, jei toks reikalavimas yra nustatytas teisės aktuose.
6.	Tekstą didžiosiomis raidėmis rašyti tik tuo atveju, jeigu yra būtina ir (ar) toks reikalavimas yra nustatytas teisės aktuose.
7.	Užtikrinti minimalų teksto ir fono kontrasto santykį 4.5:1 ne mažesniai nei 12 pt šriftui arba 3:1 paryškintam (paryškintasis) tekstui. Kontrasto santykiui patikrinti galima naudotis internetinėmis kontrasto santykio tikrinimo programomis, tokiomis kaip „WCAG Color Contrast Checker“, „Colour Contrast Analyzer“ ar jiems lygiavertėmis.

Eil. Nr.	Elektroninių ir (ar) popierinių dokumentų, ir (ar) susirašinėjimo elektroniniu paštu turinio, skirto asmenims su regos negalia, rekomendacijos ir pavyzdžiai
8.	Pateikti tamsų tekstą šviesiame fone arba šviesų tekstą tamsiame fone, taip sukuriant didžiausią galimą kontrastą. Rekomenduojami geriausio kontrasto spalvų deriniai: juodas ar tamsiai mėlynas tekstas baltame ar šviesiai geltoname fone; baltas ar geltonas tekstas juodame ar tamsiai mėlyname fone.
9.	Užtikrinti tarpus tarp eilučių, lygius 25–30 procentų šrifto dydžio (nuo 1,15 eilutės).
10.	Norint tekste pateikti nuorodą į interneto svetainę, nuorodos tekstą žymėti mėlyna spalva ir pabraukti (pabrauktasis). https://www.ndt.lt/lengvai-suprantama-kalba/iliustracijos/ .
11.	Jei dokumentui suprasti svarbūs netekstiniai elementai, naudoti alternatyvų tekstą (išplėstinį aprašymą) netekstiniais elementams, pvz.: nuotraukoms, diagramoms, paveikslėliams, logotipams (trumpai ir aiškiai aprašyti tai, kas atvaizduota netekstiniame elemente).
12.	Pateikti grafiko, diagramos ar kitos vaizdinės medžiagos informaciją ne tik spalviniu atitikmeniu, bet ir skirtingų formų užpildu arba įvardinti atskiras diagramos, grafiko ar kitos vaizdinės informacijos dalis.
13.	Sukūrus elektroninio dokumento turinio projektą, panaudoti „Word“ dokumento pritaikymo asmenims su regos negalia tikrinimo įrankį ir ištaisyti rastas klaidas.

Informacijos prieinamumas

Informacijos teikimo bendrieji reikalavimai



Jūsų skaitytojas žymiai lengviau perskaitys tekstą parašytą Verdana šriftu.

Times New Roman šriftas yra labai populiarus, tačiau nesiūlome jo rinktis.

„Arial“ – geras 12 pt šriftas

„Verdana“ – geras 12 pt šriftas

„Tahoma“ – geras 12 pt šriftas.

„Times New Roman“ – nerekomenduojamas 12 pt šriftas

Šitą tekstą skaityti lengva, nes tekste tarpai tarp žodžių – vienodi.

Šito teksto tarpai žodžių yra skirtingi, todėl tekstui perskaityti reikia daugiau pastangų.

Informacijos prieinamumas

Informacijos teikimo bendrieji reikalavimai

Blogas kontrastas

Geras kontrastas

Blogas kontrastas

Geras kontrastas

Blogas kontrastas

Geras kontrastas

Blogas kontrastas

Geras kontrastas

Blogas kontrastas

Geras kontrastas

Blogas kontrastas

Geras kontrastas

Informacijos prieinamumas

Informacijos teikimo bendrieji reikalavimai

Failas **Pagrindinis** **Įterpimas** **Piešimas** **Dizainas** **Maketas** **Nuorodos** **Paštas** **Peržiūra** **Rodymas** **Žinynas** **Paveikslėlio formatas** **Komentarai** **Redagavimas** **Bendrinti**

Šalinti foną Taisymai Spalva Meniški efektai Skaidrumas

Koregavimas

Paveikslėlio kraštinė Paveikslėlio efektai Paveikslėlių išdėstymas

Paveikslėlio stiliai

Alternatyvusis tekstas

Pritaikymas neįgaliesiems

Vieta Kelti tekstą Žymėjimo sritis

Perkelti pirmyn Perkelti atgal Žymėjimo sritis

Tvarkymas

Dydis 5,18 cm 5,18 cm

Apkarpyti

3 2 1 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18

1 2 3 4 5 6

Alternatyvusis te... X

Kaip apibūdinumėte šį objektą ir jo kontekstą žmonėms, kurie yra akli arba turi silpną regėjimą?

- Išsamiai apibūdinkite objektą (-us)
- Apibūdinkite aplinką
- Apibūdinkite veiksmus ar bendravimą
- Nurodykite kitą susijusią informaciją

(rekomenduojami 1-2 išsamūs sakiniai)

Sutartiniai simboliai vaizduoja įvairias negalias ir neįgaliesiems pritaikytą aplinką: pritaikytas liftas, pandusas, stovėjimo aikštelė, Brailis, šuo vedlys ir pan.

Generuoti alternatyvųjį tekstą

Pažymėti kaip dekoratyvinį ⓘ

Informacijos prieinamumas

Informacijos teikimo bendrieji reikalavimai

Lentelės ypatybės

Lentelė Eilutė Stulpelis Langelis Alternatyvusis tekstas

Pavadinimas
Rekomendacijos dokumentų rengimui

Aprašas
Bendrosios rekomendacijos dėl dokumentų rengimo (formatavimo), kad tekstas būtų prieinamas visiems asmenims

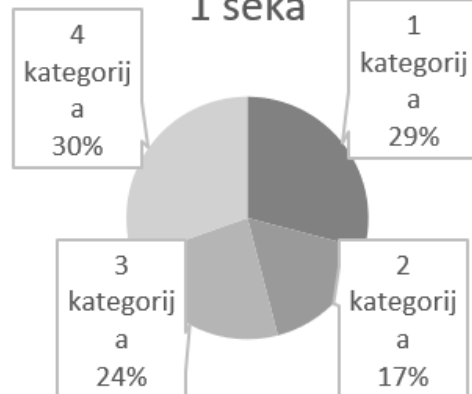
Alternatyvusis tekstas
Pavadinimai ir aprašai suteikia alternatyvias, tekstines lentelėse, diagramose, paveiksliukuose ir kituose objektuose esančios informacijos pateiktis. Ši informacija naudinga asmenims, turintiems regėjimo arba pažinimo sutrikimų, kurie gali nematyti arba nesuprasti objekto.
Pavadinimas gali būti perskaitytas neįgaliam asmeniui; jis naudojamas nustatyti, ar asmuo nori girdėti turinio apibūdinimą.

Gerai Atšaukti

ELEKTRONINIŲ IR (AR) POPIERINIŲ DOKUMENTŲ, IR (AR) SUSIRAŠINĖJIMO ELEKTRONINIŲ PAŠTU TURINIO, SKIRTO ASMENIMS SU REGOS NEGALIA, REKOMENDACIJOS

Eil. Nr.	Elektroninių ir (ar) popierinių dokumentų, ir (ar) susirašinėjimo elektroniniu paštu turinio, skirto asmenims su regos negalia, rekomendacijos ir pavyzdžiai
1.	Naudoti vienodo storio linijų („Sans Serif“) tipo šriftus, pvz.: „Arial“, „Verdana“, „Tahoma“, „Calibri“, arba panašius. Nerekomenduojama naudoti „Times New Roman“ šrifto.
2.	Jei teikiamas popierinis dokumentas, naudoti 14 pt ar didesnį šriftą. Jei teikiamas elektroninis dokumentas, naudoti 12 pt ar didesnį šriftą. Pavyzdys, kaip atrodo tekstas, parašytas naudojant 12 pt dydžio šriftą:
3.	Norint išskirti informaciją tekste, tekstą paryškinti (paryškintasis) (nerekomenduojama teksto pabraukti (<u>pabrauktasis</u>) ar tekstą padaryti pasvirusį (<i>kursyvas</i>).
4.	Tekstui struktūruoti naudoti antraštes su priskirtu antraštės atributu. Antraščių lygiai su priskirtu antraštės atributu naudojami nuosekliai, iš eilės,

1 seka



Informacijos prieinamumas

Informacijos teikimo bendrieji reikalavimai



LENGVAI SUPRANTAMA KALBA

- **Lengvai suprantama kalba** (angl. easy-to-read) – tai ekspertų sukurtas metodas, kuris leidžia suprantamai pateikti informaciją bet kokia tema
- Švedijoje jau nuo 7 dešimtmečio
- **Alternatyvus formatas:**

Vaikams, kurtiesiems, imigrantams, žmonėms su intelekto ir psichosocialine negalia, žemesnio raštingumo asmenims, senjorams su demensijos požymiais.

Lengvai suprantamos kalbos tekstas dešinėje

Neatidėliotinas uždavinys šiandien – sustiprinti karinį šalies saugumą. Herojiškas Ukrainos gynėjų pavyzdys rodo, kiek daug galima pasiekti, sutelkus jėgas mirtino pavojaus akivaizdoje. Per pastaruosius 8 metus mes išties nemažai nuveikėme: grąžinome privalomą pradinę karo tarnybą, įvykdėme įsipareigojimą gynybai skirti ne mažiau 2% BVP, pasiekėme, kad NATO patvirtintų Baltijos šalių gynybos planus ir regione dislokuotų priešakines pajėgas.

Vis dėlto artimiausiu metu turėsime padaryti dar daugiau ir greičiau.

Jau visai netrukus, artėjančiame NATO viršūnių susitikime Madride, tikiuosi ambicingų Alijanso sprendimų, kurie reikšmingai sustiprintų NATO rytinio flango atgrasymą ir gynybą.

Lietuvos saugumui teigiamos įtakos turės ir Suomijos bei Švedijos sprendimas prisijungti prie NATO. Tai būtų istorinis įvykis visam Baltijos jūros regionui, nes jame liktų mažiau erdvės Rusijos gąsdinimų ir provokacijų politikai.

NATO jau sureagavo į Rusijos grėsmę, plėsdama oro policijos misiją Baltijos šalyse. Privalome iš esmės sustiprinti Lietuvos ir kitų Baltijos šalių oro gynybos pajėgumus.

Prezidento metinis pranešimas, 2022 m.

Šaltinis: <https://www.vz.lt/verslo-aplinka/2022/06/16/g-nausedos-metinis-pranesimas-visas-tekstas#ixzz7svTOs1lm>



Saugi Lietuva

Labai svarbu, kad Lietuva būtų saugi. Mes nenorime, kad mus užpultų kita šalis. Mes nenorime, kad Lietuvoje būtų karas. Pavyzdžiui, mes nenorime, kad mus užpultų Rusija.

Mes jau daug padarėme, kad Lietuva būtų saugi:

- Daugiau Lietuvos žmonių tapo kariais.
- Mes mokame daugiau pinigų kariams.
- Mes perkame daugiau ginklų.
- Mes prisijungėme prie NATO.



NATO yra pasaulio šalių sąjunga. Šios sąjungos šalys gina viena kitą. Pavyzdžiui, NATO sąjungoje yra:

- Jungtinės Amerikos Valstijos,
- Vokietija,
- Prancūzija,
- Lietuva.

Prezidento metinis pranešimas, 2022 m.

Šaltinis: https://www.lrp.lt/data/public/uploads/2022/07/metinis-pranesimas_2022_galutinis.pdf

Lengvai suprantamos kalbos pagrindiniai principai

Žodžių pasirinkimas

- Vartoju dažnus ir trumpus žodžius.
- Retus tarptautinius žodžius keičiu lietuviškais.
- Vartoju nesutrumpintus žodžius.
- Atsisakiau visų neesminių pavadinimų ar vardų.
- Renkuosi tiesioginės reikšmės žodžius ar posakius.
- Abstrakčias sąvokas keičiu konkrečiomis arba iliustruojų pavyzdžiais.
- Sudėtingesnius žodžius paaiškinu pavyzdžiais.
- Didelius skaičius ir procentines išraiškas pakeičiau apibendrinančiais žodžiais.
- Skaičius rašau skaitmenimis

Sakiniai

- Sakiniai tekste trumpi.
- Vartoju paprastas veiksmažodžių formas.
- Vartoju veikiamosios rūšies konstrukcijas.
- Laikausi įprastos žodžių tvarkos.
- Pasikartojantį dalyką įvardinu tuo pačiu žodžiu.
- Įvardžius, kur įmanoma, keičiu daiktavardžiais.
- Renkuosi teigiamą raišką.

Teksto struktūra

- Tekstą suskaidžiau dalimis ir jas pavadinau.
- Siužetas turi loginę seką.
- Sakinius aiškiai sieju.
- Nepateikiu informacijos skliaustuose.
- Viską vardinu punktais.

Teksto formatavimas

- Šrifto dydis bent 14.
- Pasirinkau aiškiai skaitomą šriftą.
- Tekstas paryškintas tik juodinant.
- Tekstą sulygiavau iš kairės.
- Pirmos eilutės neatitrauktos.
- Palikau tarpus tarp eilučių.
- Naują sakinį pradėdau naujoje eilutėje.
- Žodį visada baigiu toje pačioje eilutėje.
- Tekstas pateiktas pasteliniam fone.
- Teksto spalva kontrastuoja su fonu.
- Puslapiai sunumeruoti dešinėje apačioje.
- Paliktos plačios paraštės, puslapyje yra tuščios vietos.

**LENGVAI
SUPRANTAMOS
KALBOS tekstus
paaškinančios
ilustracijos**



LENGVAI SUPRANTAMOS KALBOS metodinė medžiaga

The screenshot shows a web browser window with the URL <https://www.ndt.lt/lengvai-suprantama-kalba-2/>. The page header includes the logo of the Department for the Needs of Disabled Persons and the Ministry of Social Security and Labour, contact information (centras@ndt.lt, phone 8 658 88400, fax 8-5 231 66 60), and a language selector (LT, EN). A search bar is also present.

The navigation menu is located in a blue bar and includes the following items: [NAUJIENOS](#), [STRUKTŪRA IR KONTAKTINĖ INFORMACIJA](#), [TEISINĖ INFORMACIJA](#), [VEIKLOS SRITYS](#), [PRANEŠĖJŲ APSAUGA](#), [KORUPCIJOS PREVENCIJA](#), [ADMINISTRACINĖ INFORMACIJA](#), [PASLAUGOS](#), [ATVIRI DUOMENYS](#), [ASMENS DUOMENŲ APSAUGA](#), [NUORODOS](#), [DAŽNIAUSIAI UŽDUODAMI KLAUSIMAI](#), [KONSULTAVIMASIS SU VISUOMENE](#), [KONKURSAI](#), [ĮGYVENDINAMI PROJEKTAI](#), [INFORMACIJOS PRIEINAMUMAS](#), [GAMINIŲ IR PASLAUGŲ PRIEINAMUMAS](#), and [FIZINĖS APLINKOS PRIEINAMUMAS](#).

A dropdown menu is open under "INFORMACIJOS PRIEINAMUMAS", listing: [LENGVAI SUPRANTAMA KALBA](#), [Konsultacijų centras](#), [Praktiniai mokymai](#), [Metodinė medžiaga](#), and [Galerija](#).

The main content area features a large heading "LENGVAI SUPRANTAMA KALBA" and a sub-heading "Lengvai suprantama kalba (angl. „easy-to-read“) – tai metodas, kuris padės daugiau žmonių suprasti Jūsų pateikiamą informaciją." Below this, there is a paragraph explaining the method and its benefits for people with cognitive disabilities. A sidebar on the right contains a list of links to various services and programs, such as "AKREDITAVIMAS (socialinė reabilitacija neįgaliesiems bendruomenėje)", "Informacija Ukrainos piliečiams", "Ekstremaliosios situacijos neįgaliesiems", "Neįgalųjų reikalų taryba", "Darbo taryba", "Plėtros programos", "Nacionalinė programa", "Neįgalųjų teisių konvencija", "Projektų finansavimas", "Asmeninė pagalba asmenims su negalia", "Kompleksinės paslaugos akliems", "Būsto pritaikymas neįgaliesiems", "Būsto pritaikymas neįgaliems vaikams", and "Lygios teisės ir galimybės".

At the bottom of the page, there are two image thumbnails. The first one shows two men talking and is titled "GAIRĖS". The second one shows a person's hands and is titled "TEISINĖ BAZĖ IR PAVYZDŽIAI".

INFORMACIJOS PRIEINAMUMAS ASMENIMS SU KLAUSOS NEGALIA

Kurčiųjų gimtoji kalba – **lietuvių gestų kalba**.
Esminis poreikis – informacijos pritaikymas, pateikiant ją gestų kalba arba tekstu (titrais)

Būtinieji reikalavimai: publikuojamiems vaizdo ir (ar) garso įrašams

Eil. Nr.	Bendrieji reikalavimai
1.	Užtikrintas garso tekstinis atitikmuo (titrai):
1.1.	Titrai rodomi ekrano apačioje
1.2.	Ekране vienu metu rodomos ne daugiau kaip 2 titrų eilutės vienu metu
1.3.	Ekrane titrų eilutė (-ės) neturi eiti per visą ekrano plotį. Titrų eilutę (-ės) tinkamiausia rodyti laikantis trečdalių taisyklės – centre ir toje pačioje vietoje per visą vaizdo ir (ar) garso įrašo trukmę
1.4.	Ekrane titrų spalva balta tamsiame (juodame ar tamsiai pilkame) fone
1.5.	Titrų teksto dydis parenkamas taip, kad žodžiai būtų aiškiai matomi ir lengvai įskaitomi. Tikslus šrifto dydis parenkamas pagal naudojamos titravimo programos parametrus
2.	Užtikrinti galimybę valdyti vaizdo įrašą: reguliuoti garsą, pristabdyti, suteikti sukimo pirmyn, atsukimo ir pauzės funkcijas
3.	Vaizdo ir garso valdymo elementai prieinami naudojant ekrano skaitymo programas
4.	Parengti garsinį vaizdavimą arba alternatyvą tekstu



INFORMACIJOS PRIEINAMUMAS – NEPROPORCINGA NAŠTA



Asmens su negalia teisių apsaugos agentūra prie
Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos | www.anta.it
Lina Gulbinė, lina.gulbine@anta.it

Ką reikia žinoti?

A	B	C	D	E
Eil. Nr.	Teisės akto straipsnis (-iai), punktas (-ai) ir įpareigojimas	Įpareigojimo vykdymo veiksmas	Tikslinė grupė (T) Asmenų, kurie naudosis informacija skaičius teritorijoje,	Išlaidų darbuotojų (D),
1	2	3	5	6
1.	ĮSAKYMAS DĖL INFORMACIJOS TEIKIMO ASMENIUI SU NEGALIA PRIEINAMAIS BENDRAVIMO B			
	<i>teritorijoje esančių asmenų su negalia skaičius</i>		3000	
	<i>Įstaigos skirtas biudžetas įsakymo įgyvendinimui:</i>		5000	
	<i>Naudos gavėjų skaičius teritorijoje</i>		31	
1.1	Specialistas susipažįsta ir įvertina taikytinus prieinamumo reikalavimus informacijai, kurią asmuo prašo pritaikyti		5	
Iš viso prisitaikymo išlaidų pagal įpareigojimą			Specialistas susipažįsta ir įvert	

- Teritoriniame vienete esančių asmenų su negalia skaičius;
- Įstaigos skirtas metinis biudžetas informacijos prieinamumo užtikrinimui;
- Kiek asmenų gaus naudą iš informacijos prieinamumo užtikrinimo;

Skaičiuoklėje kiekvienas įpareigojimas išskaidytas į vaikus, kuriuos reikia įvertinti

Neproporcingos naštos skaičiuoklė									
Eil. Nr.	Teisės akto straipsnis (-iai), punktas (-ai) ir įpareigojimas	Įpareigojimo vykdyto veiksmas	Tikslinė grupė (T) Asmenų, kurie naudosis informacija skaičius	Išlaidos darbuotojams (D), Eur	Išlaidos prekėms (M), Eur	Išlaidos paslaugoms (darbams) įsigyti, Eur, (E)	Pridėtinės išlaidos (O), Eur, $(0,05 * ((6)+(7)+(8)+(9)))$	Informacijos pritaikymo kaštų suma (S), Eur $((6) + (7) + (8) + (9) + (10))$	Informacijos pritaikymo kaštai vienam tikslinės grupės asmeniui (PI), Eur, $((5) * (11))$
1	2	3	5	6	8	9	10	11	12
1.4.	Užtikrinamas informacijos pateikimas pagal Rekomendacijų 1 ir 2 priedo reikalavimus dėl informacijos lietuvių gestų kalba		5						
	Iš viso prisitaikymo išlaidų pagal įpareigojimą:		Užtikrinamas informacijos pateikimas pagal Rekomendacijų 1 ir 2 priedo reikalavimus dėl informacijos lietuvių gestų kalba					226,128	45,2256
1.5.	Užtikrinamas informacijos pateikimas pagal Rekomendacijų 6.1.		1						
1.5.1		Teksto spausdinimas Brailio raštu (17.1.)		16,88	0	20	1,844	38,724	
1.5.2.				0	0	0	0	0	
1.5.3.				0	0	0	0	0	
...		...							
	Iš viso prisitaikymo išlaidų pagal įpareigojimą:		Užtikrinamas informacijos pateikimas pagal Rekomendacijų 6.1. p.					38,724	38,724
1.6.	Užtikrinamas informacijos pateikimas pagal Rekomendacijų 2 priedo ir 6.3 p. reikalavimus lengvai suprantama kalba		1						
1.6.1.		Susipažinimas su tekstu, teksto supratimas		33,76	0	0	1,688	35,448	
1.6.2.		Teksto parengimas lengvai suprantama kalba		0	0	0	0	0	
1.6.3.		Teksto formatavimas		0	0	0	0	0	
1.6.4.		paveikslėlių		0	48	0	2,4	50,4	

Kiekvienas veiksmas yra darbuotojų, prekių ir paslaugų darbalapiuose. Darbuotojai.

Išlaidų darbuotojams (D) apskaičiavimas (teisės akto projektas)					
Teisės akto projekto straipsnis, punktas ir įpareigojimas	Darbuotojas	Darbuotojų skaičius, vnt.	Darbuotojo vidutinio valandinio darbo užmokesčio ir nuo jo darbdavio mokamų mokesčių suma, Eur/val.	Įpareigojimo vykdymo veiksmui (toliau – Veiksmas) vykdyti skirtas darbuotojo laikas, val.	Iš viso išlaidų darbuotojams (D), Eur
...					
Iš viso D išlaidų veiksmui E3, Eur					
Iš viso D išlaidų pagal įpareigojimą E, Eur					16,
<i>Užtikrinamas informacijos pateikimas pagal Rekomendacijų 2 priedo ir 6.3 p. reikalavimus lengvai suprantama kalba</i>					
Susipažinimas su tekstu, teksto supratimas					
	F1.1	1	8,44	4	33,
	F1.2	0	0	0	
...					
Iš viso D išlaidų veiksmui F1, Eur					33,
Teksto parengimas lengvai suprantama kalba					
	F2.1	0	0	0	



Kiekvienas veiksmas yra darbuotojų, prekių ir paslaugų darbalapiuose. Prekės.

Išlaidų prekėms (M) apskaičiavimas (teisės akto projektas)				
Teisės akto projekto straipsnis, punktas ir įpareigojimas	Prekė arba prekių grupė	Prekės kiekis / metus (svorio ar tūrio matais arba vienetais) (Q)	Prekės (prekių) grupės kaina už kiekio vienetą (K) (Eur už svorio ar tūrio matą arba vienetą), Eur/kiekio matą	Išlaidos prekėms (M), Eur
			Iš viso išlaidų medžiagoms pagal veiksmą F3	0
Paveikslėlių parinkimas (įsigyjimas)				
Paveikslėlių pirkimas iš Shutterstock	F4.1	8	6	48
	F4.2	0	0	0
			Iš viso išlaidų medžiagoms pagal veiksmą F4	48
Paveikslėlių įterpimas, alternatyviojo teksto parengimas				
	F5.1	0	0	0
	F5.2	0	0	0
			Iš viso išlaidų medžiagoms pagal veiksmą F5	0
Testavimas su tiksline grupe				
	F6.1	0	0	0

Kiekvienas veiksmas yra darbuotojų, prekių ir paslaugų darbalapiuose. Paslaugos.

Išlaidų iš išorės įsigyjamos paslaugoms (darbams) (E) apskaičiavimas					
Teisės akto projekto straipsnis, punktas ir įpareigojimas	Iš išorės įsigyjamos paslaugos (darbai)	Paslaugų (darbų) mato vnt.	Kaina už mato vienetą	Paslaugų (darbų) kiekis, mato vnt.	Paslaugų (darbų) kaina (E), Eur
<i>Užtikrinamas informacijos pateikimas pagal Rekomendacijų 6.1. p.</i>					
9 Teksto spausdinimas Brailio raštu (17.1.)					
0	E1.1	LAPAS	1	20	20
1	E1.2				0
2	Iš viso išlaidų iš išorės įsigyjamos paslaugoms (darbams) pagal veiksmą E1				20
3					
4	E2.1				0
5	E2.2				0
6	Iš viso išlaidų iš išorės įsigyjamos paslaugoms (darbams) pagal veiksmą E2				0
7					
8					

Neproporcingos naštos skaičiuoklė. Rezultatas

Neproporcingos naštos skaičiuoklė									
Eil. Nr.	Teisės akto straipsnis (-iai), punktas (-iai) ir įpareigojimas	Įpareigojimo vykdymo veiksmas	Tikslinė grupė (T) Asmenų, kurie naudosis informacija skaičius teritorijoje,	Išlaidos darbuotojams (D), Eur	Išlaidos prekėms (M), Eur	Išlaidos paslaugoms (darbams) įsigyti, Eur, (E)	Pridėtinės išlaidos (O), Eur, (0,05*((6)+(7)+(8)+(9)))	Informacijos pritaikymo kaštų suma (S), Eur ((6) + (7) + (8) + (9) + (10))	Informacijos pritaikymo kaštai vienam tikslinės grupės asmeniui (PI), Eur, ((5)*(11))
1	2	3	5	6	8	9	10	11	12
Iš viso informacijos pritaikymo išlaidos vienam asmeniui pagal įsakymoprojektą, Eur									190,8669
Iš viso informacijos pritaikymo išlaidos pagal įsakymo projektą, Eur									456,0465
			Reikšmės	Skaičiavimo išvados:					
1.	Informacijos pritaikymo sąnaudos asmeniui (bendros?) neviršija 10% 1/12 biudžeto, įstaigos suplanuoto ir skirto įstatymo įgyvendinimui	Taip	Siūloma informaciją pritaikyti	●	Informacijos pritaikymo sąnaudos asmeniui (bendros?) neviršija 10% 1/12 biudžeto, įstaigos suplanuoto ir skirto įstatymo įgyvendinimui	TAIP, neviršija			
	Informacijos pritaikymas suteiks naudą ne mažiau nei 1% asmenų su negalia, lyginant su visu asmenų su negalia skaičiumi įstaigos savivaldybėje	Taip	Siūloma svarstyti informacijos pritaikymą	●	Informacijos pritaikymas suteiks naudą ne mažiau nei 1% asmenų su negalia, lyginant su visu asmenų su negalia skaičiumi įstaigos savivaldybėje	TAIP, naudą gaus daugiau asmenų			
	Informacijos pritaikymo trukmė pakankama informacijos poreikio trukmei	Taip	Informacijos nesiūloma pritaikyti	●					
Išvada:			Siūloma informaciją pritaikyti	●					
Skaičiuoklę užpildė:									



Neproporcingos naštos skaičiuoklė. Rezultatas 2

Neproporcingos naštos skaičiuoklė

Eil. Nr.	Teisės akto straipsnis (-iai), punktas (ai) ir įpareigojimas	Įpareigojimo vykdymo veiksmas	Tikslinė grupė (T) Asmenų, kurie naudosis informacija skaičius teritorijoje,	Išlaidos darbuotojams (D), Eur	Išlaidos prekėms (M), Eur	Išlaidos paslaugoms (darbams) įsigyti, Eur, (E)	Pridėtinės išlaidos (O), Eur, $(0,05 * ((6)+(7)+(8)+(9)))$	Informacijos pritaikymo kaštų suma (S), Eur $((6) + (7) + (8) + (9) + (10))$	Informacijos pritaikymo kaštai vienam tikslinės grupės asmeniui (PI), Eur, $((5) * (11))$
1	2	3	5	6	8	9	10	11	12
Iš viso informacijos pritaikymo išlaidos vienam asmeniui pagal įsakymoprojektą, Eur									190,8669
Iš viso informacijos pritaikymo išlaidos pagal įsakymo projektą, Eur									456,0465

		Reikšmės		Skaičiavimo išvados:
1.	Informacijos pritaikymo sąnaudos asmeniui (bendros?) neviršija 10% 1/12 biudžeto, įstaigos suplanuoto ir skirto įstatymo įgyvendinimui	Taip	Siūloma informaciją pritaikyti	Informacijos pritaikymo sąnaudos asmeniui (bendros?) neviršija 10% 1/12 biudžeto, įstaigos suplanuoto ir skirto įstatymo įgyvendinimui
	Informacijos pritaikymas suteiks naudą ne mažiau nei 1% asmenų su negalia, lyginant su visu asmenų su negalia skaičiumi įstaigos savivaldybėje	Taip	Siūloma svarstyti informacijos pritaikymą	Informacijos pritaikymas suteiks naudą ne mažiau nei 1% asmenų su negalia, lyginant su visu asmenų su negalia skaičiumi įstaigos savivaldybėje
	Informacijos pritaikymo trukmė pakankama informacijos poreikio trukmei	Ne	Informacijos nesiūloma pritaikyti	

Išvada:


Informacijos nesiūloma pritaikyti




Skaičiuoklę užpildė:

Neproporcingos naštos skaičiuoklė. Rezultatas 3


		Reikšmės
Informacijos pritaikymo sąnaudos asmeniui (bendros?) neviršija 10% 1/12 biudžeto, įstaigos suplanuoto ir skirto įstatymo įgyvendinimui	Ne	Siūloma informaciją pritaikyti
Informacijos pritaikymas suteiks naudą ne mažiau nei 1% asmenų su negalia, lyginant su visu asmenų su negalia skaičiumi įstaigos savivaldybėje	Ne	Siūloma svarstyti informacijos pritaikymą
Informacijos pritaikymo trukmė pakankama informacijos poreikio trukmei	Taip	Informacijos nesiūloma pritaikyti

Išvada:	Siūloma svarstyti informacijos pritaikymą	
----------------	---	---

		Reikšmės
Informacijos pritaikymo sąnaudos asmeniui (bendros?) neviršija 10% 1/12 biudžeto, įstaigos suplanuoto ir skirto įstatymo įgyvendinimui	Taip	Siūloma informaciją pritaikyti
Informacijos pritaikymas suteiks naudą ne mažiau nei 1% asmenų su negalia, lyginant su visu asmenų su negalia skaičiumi įstaigos savivaldybėje	Ne	Siūloma svarstyti informacijos pritaikymą
Informacijos pritaikymo trukmė pakankama informacijos poreikio trukmei	Taip	Informacijos nesiūloma pritaikyti

Išvada:	Siūloma svarstyti informacijos pritaikymą	
----------------	---	---

		Reikšmės
Informacijos pritaikymo sąnaudos asmeniui (bendros?) neviršija 10% 1/12 biudžeto, įstaigos suplanuoto ir skirto įstatymo įgyvendinimui	Ne	Siūloma informaciją pritaikyti
Informacijos pritaikymas suteiks naudą ne mažiau nei 1% asmenų su negalia, lyginant su visu asmenų su negalia skaičiumi įstaigos savivaldybėje	Taip	Siūloma svarstyti informacijos pritaikymą
Informacijos pritaikymo trukmė pakankama informacijos poreikio trukmei	Taip	Informacijos nesiūloma pritaikyti

Išvada:	Siūloma svarstyti informacijos pritaikymą	
----------------	---	---

INFORMACIJOS PRIEINAMUMAS – PRADĖKIME NUO MAŽŲ ŽINGSNIŲ.



Asmens su negalia teisių apsaugos agentūra prie
Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos | www.anta.lt
Lina Gulbinė, lina.gulbine@anta.lt